

Generalni državni odvetnik z namenom zagotavljanja najvišjih standardov delovanja državnega odvetništva na področju varovanja premoženjskih in ustavnih interesov Republike Slovenije ter javnega interesa, z namenom varovanja ugleda države in državnega odvetništva kot samostojnega in avtonomnega državnega organa ter v prizadevanju za krepitev zaupanja družbe v organe pravosodja ter vrednote pravne države,

sprejema

STANDARDE PROFESIONALNE ETIKE DRŽAVNIH ODVETNIKOV

I. SPLOŠNO

1. člen

Standardi profesionalne etike državnih odvetnikov veljajo za generalnega državnega odvetnika in namestnika generalnega državnega odvetnika, višje državne odvetnike in državne odvetnike (v nadaljevanju enotno: državni odvetniki). Smiselno se uporabljajo tudi za kandidate za državne odvetnike, pravnike in pripravnike na Državnem odvetništvu Republike Slovenije (v nadaljevanju: državno odvetništvo).

Standardi profesionalne etike državnih odvetnikov so zapis načel, pravil in vodil, po katerih se ravna državni odvetniki in so izraz njihovega odnosa do pomembnih etičnih in moralnih načel ravnanja in vedenja.

V nadaljevanju uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

II. TEMELJNA ETIČNA NAČELA

3. člen

Državni odvetnik pri opravljanju svojih nalog spoštuje in udejanja zlasti naslednja načela:

1. Načelo zakonitosti

Državni odvetnik je dolžan pri opravljanju svojih nalog ravnati v skladu z Ustavo Republike Slovenije, ratificiranimi in objavljenimi mednarodnimi pogodbami, zakoni in podzakonskimi predpisi.

2. Načelo strokovnosti

Državni odvetnik mora biti predan vrednotam in poslanstvu svojega poklica, njegovo ravnanje pa mora odražati spoštovanje in udejanjanje najvišjih strokovnih in profesionalnih standardov.

Svoje naloge je dolžan opravljati vestno, strokovno in odgovorno, pri svojem delu pa mora biti transparenten in zanesljiv. Prizadeva si, da s svojim strokovnim in vestnim delom krepi ugled državnega odvetništva kot kolektiva vrhunskih pravnih strokovnjakov.

Državni odvetnik se mora vselej zavzemati za to, da naredi vse potrebno, da v največji možni meri zaščiti premoženjske in druge pravice in interese Republike Slovenije ter javni interes. Za doseganje tega cilja si mora med drugim prizadevati, da redno nadgrajuje svoje strokovno znanje, širi svojo splošno razgledanost in razvija tudi druge kompetence, ki lahko izboljšajo kakovost opravljanja njegovega dela.

3. Načelo neodvisnosti

Državni odvetnik mora biti pri svojem delu neodvisen, pri čemer upošteva le omejitve, ki mu jih v zvezi z njegovim delom predpisuje zakon.

Na njegove strokovne odločitve ne smejo vplivati njegovo svetovnonazorsko, politično, versko ali kakršnokoli drugo prepričanje ali nagnjenje, ekonomski ali drugi interesi, zasebno poznavanje spornih dejstev ali oseb, kot tudi ne javne zahteve, kritike, nezakonita navodila, spodbude, vplivi in grožnje ali druge podobne zunanje okoliščine.

Državni odvetnik mora svojega nadrejenega in pristojne organe obvestiti, če se od njega zahteva ravnanje, ki je nezakonito, nepravilno ali neetično.

4. Načelo integritete

Državni odvetnik mora vselej ravnati pošteno.

S svojo funkcijo, položajem oziroma delom se ne sme okoristiti. Prav tako mora storiti vse v svoji moči za to, da se z njegovim položajem ali zaradi njega ne bi okoristil kdo tretji.

Ravnati mora v skladu z zakonodajo, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije. Pri svojem delu ne sme sprejemati nobenih daril ali uslug, ki bi lahko povzročili dvom v njegovo strokovnost in neodvisnost. Če meni, da je ali bi lahko bilo s tem v zvezi podano kakršnokoli navzkrižje interesov, mora o tem nemudoma obvestiti svojega nadrejenega in storiti vse, da se temu izogne.

5. Načelo pripadnosti

Državni odvetnik mora biti lojalen svojemu delodajalcu. Pri svojem delu mora ravnati tako, da krepí ugled službe državnega odvetnika in državnega odvetništva v celoti.

6. Načelo nezdržljivosti

Državni odvetnik se mora vzdržati opravljanja funkcij, dela ali dejavnosti, ki niso združljivi z nalogami državnega odvetništva ali pomenijo nasprotje interesov.

Državni odvetnik mora od delodajalca pridobiti dovoljenje za sprejemanje položajev ali funkcij oziroma za opravljanje dejavnosti zunaj svoje zaposlitve pri delodajalcu. Prav tako mora delodajalca obvestiti o svojem članstvu v organizaciji ali svoji povezanosti z organizacijo, ki bi lahko vplivala na pravilno opravljanje njegovih nalog.

7. Načelo varovanja tajnosti

Državni odvetnik mora spoštovati načelo varovanja tajnih podatkov, osebnih podatkov, podatkov, ki so davčna tajnost, poslovnih skrivnosti in drugih varovanih podatkov.

Državni odvetnik tudi po prenehanju opravljanja nalog državnega odvetnika ne sme uporabljati ali razkrivati podatkov iz zgornjega odstavka, ki jih je pridobil v času opravljanja nalog državnega odvetnika, razen če je po zakonu pooblaščen, da to stori, ali če ga delodajalec dolžnosti varovanja teh podatkov razreši.

8. Načelo dostojanstvenosti

Državni odvetnik mora pri svojem ravnanju vedno spoštovati dostojanstvo in osebno integriteto drugih. Do kolegov, sodelavcev, strank in tretjih oseb se državni odvetnik vselej vede spoštljivo, obzirno in vljudno.

V zasebnem življenju se mora državni odvetnik obnašati tako, da varuje samostojnost, ugled in dostojanstvo državnega odvetništva ter krepí zaupanje v poštenost in učinkovitost opravljanja nalog državnega odvetništva. Prizadevati si mora, da je s svojim vedenjem zgled svojim kolegom in sodelavcem ter tudi ostalim javnim uslužbencem in funkcionarjem.

Vzdržati se mora izjav, ki bi lahko na negativen način vplivale na mnenje o njegovi strokovnosti, neodvisnosti in dostojanstvenosti, ter izjav, ki bi lahko škodovala ugledu državnega odvetništva, drugih državnih organov ali ugledu pravosodja. Posebej se mora vzdržati javnega izražanja osebnega mnenja o konkretnih zadevah in razkrivanja podatkov, ki bi lahko kakor koli ogrozili zastopanje ali zaščito interesov Republike Slovenije v konkretnih postopkih oziroma ogrozili zasebnost nasprotnih strank. Državni odvetnik se mora vzdržati tudi javnega izražanja osebnega mnenja o aktualnem političnem dogajanju.

9. Načelo kulture dialoga

Državni odvetnik neguje kulturo dialoga ter spoštljivost, strpnost in nediskriminatornost v komunikaciji. Prizadeva si, da je v svoji komunikaciji z drugimi odziven in dostopen.

Državni odvetnik skrbi za visok nivo rabe slovenskega jezika.

10. Načelo varčnosti in skrbi za naravno okolje

Državni odvetnik z javnimi sredstvi, predmeti in drugo javno lastnino, ki jo uporablja pri svojem delu, ravna kot dober gospodar. Sredstva, podatke in druge vire uporablja le v za to določene namene.

Državni odvetnik je okoljsko ozaveščen in ima odgovoren odnos do okolja. S svojim zgledom promovira skrb za okolje in deluje okolju prijazno.

III. RAVNANJE IN ODNOSI NA DELOVNEM MESTU

4. člen

Državni odvetnik se zavzema za aktiven prenos znanj, izkušenj in informacij, ki lahko pripomorejo k večji uspešnosti celotnega kolektiva, na kolege in sodelavce. Pri tem je državni odvetnik še posebej obziren do novih sodelavcev, ki jim po svojih močeh pomaga pri vključevanju v delovni proces in navajanju na ravnanje skladno s standardi profesionalne etike.

Državni odvetnik mora kolegom in ostalim zaposlenim omogočiti dostop do informacij, podatkov ali dokumentacije, ki jo potrebujejo oziroma jim je lahko v pomoč pri opravljanju njihovega dela.

Državni odvetnik mora nadrejenega obvestiti o vseh zadevah in pri delu pridobljenih informacijah, ki so pomembne za delo posameznega oddelka ali državnega odvetništva kot

celote. Nadrejenega in pristojne organe mora obvestiti tudi o morebitnih nezakonitostih in nepravilnostih, ki jih zazna pri opravljanju svojih nalog.

Državni odvetnik se zaveda pomena rednega strokovnega izobraževanja. Izobraževanj, ki so mu omogočena, se udeležuje v največji možni meri in na njih čim bolj aktivno sodeluje. S svojim vedenjem na izobraževalnih dogodkih vselej izkazuje spoštovanje do predavateljev, organizatorjev in ostalih slušateljev.

5. člen

Državni odvetnik na delovnem mestu neguje odprte in kolegialne odnose, ki temeljijo na zaupanju in sodelovanju. Ne glede na hierarhično razmerje je do vseh sodelavcev in kolegov prijazen, strpen, sočuten in solidaren ter vselej pripravljen poslušati različna stališča. S tem se zavzema za delovno okolje, v katerem je neetično ravnanje nedopustno.

Državni odvetnik se zaveda, da je pomembno priznati in popraviti napake ter izraziti tako pohvalo za dobro opravljeno delo kot konstruktivno in spoštljivo kritiko, saj vse navedeno prispeva k boljšim prihodnjim rezultatom dela.

V komunikaciji s sodelavci in predvsem s podpornim in tehnično administrativnim osebjem državnega odvetništva si državni odvetnik prizadeva, da svoja stališča, predloge in navodila izraža jasno in razumljivo.

Državni odvetnik se zaveda pomena psihofizičnega zdravja in svoje odgovornosti zanj. Po svojih močeh prispeva k zdravemu delovnemu okolju in podpira ukrepe promocije zdravja na delovnem mestu. Nadrejene redno obvešča, v kolikor mu delovni proces onemogoča ali otežuje varovanje zdravja.

6. člen

Državni odvetnik mora biti pri opravljanju svojih nalog urejen primerno in dostojno svojemu položaju.

Skrbi za red in čistočo na svojem delovnem mestu in v skupnih prostorih državnega odvetništva, ki jih uporablja, ter za urejenost in pravilno hrambo spisov skladno s pravili o poslovanju državnega odvetništva.

IV. RAVNANJE IN ODNOSI Z DRUGIMI JAVNOSTMI

7. člen

Odnos do stranke, ki jo zastopa državno odvetništvo

Odnos med državnim odvetnikom in stranko temelji na načelu medsebojnega zaupanja.

Državni odvetnik si mora ves čas prizadevati, da svojo stranko zastopa v skladu z najvišjimi strokovnimi standardi in ob upoštevanju njenih interesov. Pri tem se zaveda, da korist stranke nikoli ne opravičuje neetičnega ravnanja.

Kot zastopnik strankinih interesov se državni odvetnik vedno trudi najti čim boljše rešitev za stranko, s svojim znanjem in izkušnjami pa ji pomaga pri reševanju pravnih in morebitnih drugih pomembnih vprašanj. Stranki vselej poda vse relevantne informacije, s katerimi razpolaga in so lahko stranki v pomoč pri sprejemanju odločitev, prav tako pa ji realno predstavi vse možne rešitve in posledice posameznih odločitev. Stranko ves čas ažurno obvešča o poteku postopka, v katerem jo zastopa.

Če državni odvetnik v okviru iste zadeve zastopa več različnih subjektov oziroma državni organ, katerega odločanje poteka večstopenjsko, si mora prizadevati, da pri zastopanju ne pride do navzkrižja interesov med posameznimi zastopanimi deležniki. Zavzema se za to, da v postopku zastopa čim bolj poenoteno stališče vseh deležnikov, ki jih zastopa.

8. člen

Odnos s sodstvom

Državni odvetnik mora pri zastopanju Republike Slovenije pred sodišči spoštovati samostojnost, nepristranskost in neodvisnost sodstva. Trudi se, da s svojim ravnanjem prispeva k razvoju prava v sodni praksi in razbremenitvi sodišč, k varovanju ugleda sodstva ter h krepitvi zaupanja javnosti vanj.

Državni odvetnik se mora vzdržati javnih izjav o nepravnomočnih sodnih odločitvah ali odprtih sodnih postopkih, razen v primerih, ki jih določajo pravila o poslovanju državnega odvetništva.

9. člen

Odnos z nasprotno stranko

Državni odvetnik se mora do nasprotne stranke in njenega pooblaščenca vesti spoštljivo in vljudno ter si prizadevati za korektno, profesionalno in konstruktivno komunikacijo.

S svojim ravnanjem po svojih močeh prispeva k temu, da tudi pred nasprotno stranko in njenim pooblaščenecem varuje ugled službe državnega odvetnika in državnega odvetništva v celoti, obenem pa tudi ugled svoje stranke, sodišča in drugih državnih organov. Poleg tega se zavzema za to, da s svojimi izjavami in dejanji krepí zaupanje nasprotne stranke in njenega pooblaščenca v poštenost in učinkovitost opravljanja nalog državnega odvetništva.

10. člen

Odnos z drugimi državnimi organi

Državni odvetnik se mora do vseh državnih organov vesti profesionalno in spoštljivo.

Če pri zastopanju oziroma opravljanju svojega dela potrebuje pomoč ali podatke drugih državnih organov, jih mora za to zaprositi na vljuden in obziren način.

11. člen

Odnos s tretjimi osebami

Državni odvetnik se mora do vseh oseb, s katerimi prihaja v stik, vesti spoštljivo, vljudno in obzirno ter v skladu s svojimi pristojnostmi.

12. člen

Odnos z mediji

Državni odvetnik spoštuje zakonske zaveze državnega odvetništva glede posredovanja informacij javnosti oziroma medijem.

Državni odvetnik z mediji komunicira premišljeno in profesionalno ter si vseskozi prizadeva, da novinarjem oziroma javnosti skladno s pravili o poslovanju državnega odvetništva pravočasno zagotavlja kredibilne, natančne in zanesljive informacije.

V izjavah za medije se mora državni odvetnik vzdržati izražanja svojih osebnih mnenj ter si prizadevati, da z informacijami, ki jih poda, oziroma z načinom, na katerega jih poda, ne ogrozi interesov svoje stranke. Njegove izjave morajo odražati spoštovanje do nasprotne stranke in upoštevanje načela neodvisnosti sodstva.

V. KONČNA DOLOČBA

13. člen

Standardi profesionalne etike državnih odvetnikov začnejo veljati naslednji dan po objavi na spletni strani državnega odvetništva.

mag. Jurij Groznik
generalni državni odvetnik